

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument i fråga om vissa datum

[COM(2016) 56 final – 2016/0033 (COD)]

och

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 600/2014 om marknader för finansiella instrument, förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk och förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler med avseende på vissa datum

[COM(2016) 57 final – 2016/0034 (COD)]

(2016/C 303/12)

Föredragande: Daniel MAREELS

Den 25 februari 2016 beslutade Europaparlamentet att i enlighet med artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument i fråga om vissa datum

[COM(2016) 56 final – 2016/0033 (COD)].

Den 25 februari 2016 beslutade Europaparlamentet och rådet att i enlighet med artiklarna 114 och 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 600/2014 om marknader för finansiella instrument, förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk och förordning (EU) nr 909/2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler med avseende på vissa datum

[COM(2016) 57 final – 2016/0034 (COD)].

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 10 maj 2016.

Vid sin 517:e plenarsession den 25 och 26 maj 2016 (sammanträdet den 26 maj 2016) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 132 röster för, 2 röster emot och 1 nedlagd röst.

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Med hänsyn till de omständigheter som tas upp i yttrandet accepterar kommittén kommissionens förslag om att skjuta upp tillämpningen av hela Mifid II-regelverket med ett år, från den 3 januari 2017 till den 3 januari 2018. Detta uppskjutande uppges bero på ett antal stora tekniska problem – och it-problem – och på att ett partiellt uppskjutande inte skulle vara helt enkelt, eftersom detta i sin tur skulle ge upphov till ett antal andra svåra frågor, bl.a. vad gäller tydlighet, rättssäkerhet, eventuell marknadssnedvridning samt ytterligare kostnader och investeringar. Kommittén insisterar dock på att man måste göra allt för att undvika att tillämpningen av Mifid II skjuts upp ytterligare och se till att reglerna om investerarskydd i praktiken inte äventyras under uppskjutandeperioden. I avvaktan på den nya ordningen måste också de gällande Mifid I-reglerna i förekommande fall förbli oförändrat tillämpliga.

1.2 Denna uppmaning från kommittén äger ännu större giltighet som EESK tidigare har ställt sig bakom ⁽¹⁾ vissa reformer av finansmarknaderna och framhållit att de måste genomföras skyndsamt. Detta har skett bl.a. genom inrättandet av Mifid II under 2014. Med Mifid II avses en reviderad och förstärkt version av EU:s Mifid-direktiv ⁽²⁾ (Mifid I) från 2007 och införandet av Mifir-förordningen ⁽³⁾. I korthet syftar Mifid II till att förbättra effektiviteten och transparensen på de europeiska finansmarknaderna och stärka skyddet för investerarna.

1.3 När det handlade om att i synnerhet se över och förstärka Mifid-direktivet angav kommittén följande: "Det främsta syftet med direktivet är att öka öppenheten och handelns effektivitet och att begränsa volatiliteten på marknaderna, men också att stärka god affärssed hos förmedlarna och öka skyddet av investerarna samt att öppna de europeiska marknaderna för en faktisk konkurrens i fråga om utbudet av finansiella tjänster. EESK stöder dessa mål och anser att förslaget som helhet går i rätt riktning." ⁽⁴⁾ Dessa mål och tillämpningen av de nya texterna får inte på något sätt äventyras pga. uppskjutandet.

2. Bakgrund

2.1 Regleringen av finansmarknaderna har slagit in på en ny väg sedan införandet av Mifid I år 2007, med det slutliga målet att främja rättvisa och transparenta marknader. Detta direktiv har framför allt lett till förbättringar på konkurrensområdet och en närmare integration av de europeiska finansmarknaderna. Mifid I har gjort att marknaden för utförande av order har liberaliserats. Konkurrenten mellan handelsplatserna har ökat och marknaden har fragmenterats. Man har även infört regler för investeringsskydd och skydd av marknadens integritet.

2.2 Till följd av finanskrisen har mer och strängare tillsyn efterlysts. Man har även konstaterat luckor i investerarskyddet och brister i finansmarknadernas funktionssätt och transparens. Dessutom måste man beakta ett antal nya tekniska utvecklingstendenser på marknaden, bl.a. högre frekvenshandel och algoritmisk handel.

2.3 Detta har resulterat i att den befintliga ramen har ersatts och förstärkts. Det gjordes 2014 med Mifid II, och i samband med detta infördes Mifir. Dessa texter ersätter Mifid I. Mifid II syftar till att förbättra effektiviteten och transparensen på de europeiska finansmarknaderna och stärka skyddet för investerarna.

2.4 Mifid II är tillämpligt på fler finansiella instrument och säkerställer att handeln sker på reglerade handelsplatser. Det förbättrar såväl transparensen på och kontrollen av finansmarknaderna som konkurrensvillkoren för handel med och clearing av finansiella instrument. De reviderade Mifid-reglerna stärker också investerarskyddet genom att det införs strikta krav på organisation och affärsmetoder.

2.5 När texterna utarbetades 2014 beslutade man att den nya ordningen skulle införlivas i nationell rätt ⁽⁵⁾ senast den 3 juli 2016 och att texterna skulle tillämpas från och med den 3 januari 2017.

2.6 Det aktuella förslaget syftar till att skjuta upp ikraftträdandet av Mifid II med ett år, från den 3 januari 2017 till den 3 januari 2018.

2.7 Detta uppskjutande beror i synnerhet på de problem som Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) ⁽⁶⁾, de behöriga nationella myndigheterna och de berörda parterna ställts inför vid det tekniska genomförandet. Detta beror på att Mifid II är ytterst komplext och att det krävs ett stort antal genomförandeåtgärder, bl.a. beträffande de rapporteringsskyldigheter som föreskrivs. Strukturerna för detta måste så gott som helt byggas upp från grunden, vilket tar längre tid än man ursprungligen räknade med.

⁽¹⁾ EUT C 143, 22.5.2012, s. 42.

⁽²⁾ Direktivet om marknader för finansiella instrument (på engelska "Markets in Financial Instruments Directive").

⁽³⁾ Förordningen om marknader för finansiella instrument (på engelska "Markets in Financial Instruments Regulation").

⁽⁴⁾ EUT C 191, 29.6.2012, s. 80.

⁽⁵⁾ Närmare bestämt Mifid II-direktivet. Mifir är en förordning.

⁽⁶⁾ Förkortningen följer av myndighetens namn på engelska: European Security and Markets Authority (Esma).

3. Kommentarer

3.1 När Mifid II utarbetades var avsikten att medlemsstaterna skulle ha införlivat det senast den 3 juli 2016 och att texter skulle börja tillämpas den 3 januari 2017.

3.2 I Mifid II föreskrivs bl.a. ett omfattande uppgiftsinsamlingssystem för att dess mål ska kunna uppnås. I syfte att samla in uppgifter på ett effektivt och enhetligt sätt måste en ny infrastruktur för uppgiftsinsamling utvecklas. Detta förpliktar Esma att i samarbete med behöriga nationella myndigheter inrätta ett referensdatasystem för finansiella instrument ("Financial Instruments Reference Data System" – Firds), som måste täcka alla olika typer av finansiella instrument som ingår i det utökade tillämpningsområdet för Mifid II. För att Firds ska kunna fullgöra denna uppgift krävs sammankoppling av dataflöden mellan Esma, nationella behöriga myndigheter och cirka 300 handelsplatser i Europeiska unionen. Tillgängliga uppgifter visar att de allra flesta av de nya it-system som ska stödja Firds kommer att behöva byggas upp från grunden, baserat på nya parametrar⁽⁷⁾.

3.3 Enligt vad som uppges fastställde man – med tanke på hur invecklat det nya ramverket är och att det behövs ett mycket stort antal delegerade akter och genomförandekter – Mifirds tillämpningsdatum till 30 månader efter dagen för ikraftträdandet. Trots denna ovanligt långa tidsfrist uppger de berörda parterna, såsom handelsplatserna, de nationella behöriga myndigheterna och Esma, att de inte kan garantera att den uppgiftsinfrastruktur som krävs kommer att vara på plats och kunna tas i bruk till den 3 januari 2017. I synnerhet informerade Esma redan före slutet av 2015 kommissionen om att en försening i det tekniska genomförandet av Mifid II var oundviklig med hänvisning till att de uppgifter som måste samlas in och behandlas för att det nya ramverket ska kunna bli operationellt är omfattande och komplexa, särskilt i vissa fall⁽⁸⁾, och att avsaknaden av infrastruktur för uppgiftsinsamling har återverkningar på hela tillämpningsområdet för Mifid II⁽⁹⁾.

3.4 Kommissionen godtog denna situation och har därför gjort en avvägning mellan ett partiellt och ett fullständigt uppskjutande av Mifid II. För kommissionens del skulle emellertid ett partiellt uppskjutande av allt att döma inte vara helt enkelt och skulle under alla omständigheter ge upphov till ett antal nya, betydande problem. Dessa problem gäller bl.a. risken för förvirring, avgränsningen mellan omedelbart tillämpliga och andra regler samt utarbetandet av övergångsregler, som dessutom i sin tur skulle kunna ge upphov till nya problem och medför en risk för ytterligare försening. Dessutom borde kostnadseffektiviteten beaktas.

3.5 Kommissionen förespråkar förslaget om att skjuta upp hela tillämpningen av Mifid II med ett år eftersom den anser att detta troligen är det mest rimliga och godtagbara alternativet, med tanke på de tekniska problem och it-problem som uppges förekomma, på att ett partiellt ikraftträdande inte uppges vara helt enkelt och på att allt måste göras för att undvika ytterligare förseningar, något som inte kan uteslutas vid ett partiellt ikraftträdande.

3.6 EESK beklagar att kommissionen inte reagerade omedelbart när den 2015 fick de första uppgifterna om förseningen i det tekniska genomförandet av Mifid II-direktivet och att den inte tog några initiativ för att åtgärda detta eller komma med en annan lösning på problemen. Detta skulle ha gjort det möjligt att förbättra de villkor som finansmarknaderna verkar under och stärka investerarskyddet.

3.7 Även om man med hänsyn till de rådande omständigheterna måste acceptera den förlängda tidsfristen som det minst dåliga alternativet anser EESK att detta uppskjutande endast bör ske en gång och att man bör göra allt för att undvika ytterligare förseningar i tillämpningen av Mifid II. Därutöver är det också viktigt att se till att reglerna om investerarskydd i nya Mifid II, som i sig inte berörs av de rådande svårigheterna, i praktiken inte äventyras i väntan på tillämpningen av den nya ordningen från och med den 3 januari 2018. I avvaktan på den nya ordningen måste också de gällande Mifid I-reglerna i förekommande fall förbli oförändrat tillämpliga.

Bryssel den 26 maj 2016.

Georges DASSIS
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

⁽⁷⁾ COM(2016) 56 final – 2016/0033 (COD), jfr skäl 4.

⁽⁸⁾ COM(2016) 57 final – 2016/0034 (COD), jfr skäl 5.

⁽⁹⁾ COM(2016) 57 final – 2016/0034 (COD), jfr skäl 6.